

ΘΕΜΑ 1ο

A. Έστω f, g συναρτήσεις παραγωγίσιμες στο σημείο x_0 . Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση $f+g$ είναι παραγωγίσιμη στο x_0 με $(f+g)'(x_0) = f'(x_0) + g'(x_0)$
(μονάδες 7)

B. Η συνάρτηση $f:(0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ έχει κατακόρυφη ασύμπτωτη την ευθεία $x=0$ και πλάγια ασύμπτωτη την ευθεία $y=2x-1$. Να βρείτε τα όρια:

i. $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x}$

ii. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2x-1}{f(x)}$

iii. $\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - 2x]$

iv. $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$

(μονάδες 8)

Γ. i. Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη στο σημείο x_0 . Να αποδείξετε ότι η f είναι και συνεχής στο σημείο x_0 .
(μονάδες 3)

ii. Με κατάλληλο παράδειγμα να εξηγήσετε γιατί δεν ισχύει το αντίστροφο του παραπάνω θεωρήματος.
(μονάδες 3)

iii. Να βρείτε το ευρύτερο υποσύνολο του $\mathbb{R}$ στο οποίο είναι παραγωγίσιμη η συνάρτηση:

$$f(x) = \int_{-2}^{x+3} \sqrt{t^2-1} dt \quad (\text{μονάδες } 4)$$

ΘΕΜΑ 2ο

A. Έστω ο μιγαδικός z . Να αποδείξετε ότι $z \in \mathbb{R} \Leftrightarrow \bar{z} = z$.
(μονάδες 3)

B. Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ και για το μιγαδικό z με $\text{Im}(z) \neq 0$ ισχύουν:

$$z + \frac{1}{z} = f(\alpha) \text{ και } z^2 + \frac{1}{z^2} = f^2(\beta)$$

όπου $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ με $\alpha < \beta$.

Να αποδείξετε ότι:

α. i. Η εικόνα M του z στο μιγαδικό επίπεδο ανήκει σε κύκλο με κέντρο το $O(0,0)$ και ακτίνα $\rho=1$.
(μονάδες 8)

ii. $f^2(\beta) = f^2(\alpha) - 2$
(μονάδες 5)

β. Υπάρχει ένας τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$, ώστε $(\alpha - \beta)f(\xi)f'(\xi) = 1$
(μονάδες 9)

ΘΕΜΑ 3ο

Έστω συνάρτηση f , δύο φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με συνεχή δεύτερη παράγωγο και σύνολο τιμών το διάστημα $[\alpha, \beta]$, όπου $\alpha < 0 < \beta$.
Να αποδείξετε ότι:

i. υπάρχουν δύο τουλάχιστον σημεία x_1, x_2 με $x_1 \neq x_2$, ώστε $f'(x_1) = f'(x_2) = 0$.
(μονάδες 8)

- ii. υπάρχει ένας τουλάχιστον αριθμός $x_3 \in \mathbb{R}$, ώστε $f''(x_3) = 0$.
(μονάδες 5)
- iii. Η εξίσωση $f(x) + f'(x)f''(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $\mathbb{R}$.
(μονάδες 5)
- iv. Η εξίσωση $f''(x) + [f'(x)]^2 = 0$, έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $\mathbb{R}$.
(μονάδες 7)

ΘΕΜΑ 4ο

Δίνεται συνάρτηση f συνεχής στο διάστημα $\Delta = (0, +\infty)$, για την οποία ισχύει $f(x) \neq 1$ και

$$f(x) = \frac{1}{2} + \int_x^{x^2} \frac{1}{t} [1 - f(\frac{t}{x})]^2 dt \quad \text{για κάθε } x > 0$$

και η συνάρτηση

$$g(x) = \frac{1}{f(x) - 1} + x, \quad x > 0.$$

Να αποδείξετε ότι:

- i. Η f είναι γνησίως αύξουσα στο Δ .
(μονάδες 10)
- ii. Η g είναι σταθερή στο Δ .
(μονάδες 5)
- iii. Ο τύπος της f είναι $f(x) = \frac{x}{x+1}$, $x > 0$ και βρείτε το σύνολο τιμών της $f(\Delta)$.
(μονάδες 7)
- iv. Να υπολογίσετε το $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\ln(x+1)}$
(μονάδες 5)

2 ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΘΕΜΑ 1ο

- A. i. Έστω συνάρτηση f συνεχής σ' ένα διάστημα Δ . Αν $F(x)$ είναι μια παράγουσα της f στο Δ , να αποδείξετε ότι όλες οι παράγουσες της f στο Δ είναι της μορφής: $G(x) = F(x) + c$
(μονάδες 6)
- ii. Να αποδείξετε ότι
- α) $\int xg''(x)dx = xg'(x) - g(x) + c$
- β) $\int_0^a g(a-x)dx = \int_0^a g(x)dx$
- με την υπόθεση ότι $a \in \mathbb{R}$ και g τρεις φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$.
(μονάδες 6)
- B. i. Έστω μια συνάρτηση f συνεχής σ' ένα διάστημα Δ με $f'(x) = 0$ σε κάθε εσωτερικό σημείο του Δ . Να αποδείξετε ότι η f είναι σταθερή στο Δ .
(μονάδες 5)
- ii. Να διατυπώσετε το θεώρημα του Fermat.
(μονάδες 5)
- iii. Έστω συνάρτηση f συνεχής στο Δ και παραγωγίσιμη στο εσωτερικό του Δ . Πότε λέμε ότι η f είναι κυρτή στο Δ ; (μονάδες 3)

ΘΕΜΑ 2ο

Έστω συνάρτηση f συνεχής στο $[1, 2]$ και παραγωγίσιμη στο $(1, 2)$ με παράγωγο γνησίως αυξούσα στο $(1, 2)$.

Αν $f(1) = f(2) = 0$, να αποδείξετε ότι:

- i. Υπάρχει μοναδικός αριθμός $\xi \in (1, 2)$ ώστε $f'(\xi) = 0$. (μονάδες 8)
- ii. Η f παρουσιάζει ελάχιστο στο σημείο $x_0 = \xi$. (μονάδες 9)
- iii. Ισχύει $f(x) < 0$ για κάθε $x \in (1, 2)$. (μονάδες 8)

ΘΕΜΑ 3ο

Δίνεται ο μιγαδικός z και έστω $f(z) = \frac{2+i\bar{z}}{1-\bar{z}}$, $z \neq 1$

- α) Να βρείτε το μέτρο του μιγαδικού $f(2)$. (μονάδες 3)
- β) Να αποδείξετε ότι ο αριθμός $w = [f(2)]^{2004}$ είναι πραγματικός. (μονάδες 5)
- γ) Να αποδείξετε ότι: $\left| \frac{f(z)-2}{f(z)+i} \right| = |z|$. (μονάδες 8)
- δ) Αν $|z| = 1$ και M είναι η εικόνα του $f(z)$ στο μιγαδικό επίπεδο, να αποδείξετε ότι το M ανήκει σε ευθεία, της οποίας να βρείτε την εξίσωση. (Θέμα Προσομοίωσης 2001) (μονάδες 9)

ΘΕΜΑ 4ο

Δίνεται η συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ για την οποία ισχύει η ισότητα

$$\int_0^{f(x)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt = x, \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

- α) Να αποδείξετε ότι:
  - i. Η τιμή της f στο $x_0=0$ είναι $f(0) = 0$. (μονάδες 3)
  - ii. Η f είναι γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$. (μονάδες 7)
- β) Να βρείτε τις τιμές του $x \in \mathbb{R}$ για τις οποίες αληθεύει η ανίσωση
$$\int_{(f(x)(3x))}^{(f(x)(x^2+2))} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt > 0.$$
 (μονάδες 5)
- γ) Αν επιπλέον η f είναι συνεχής στο $\mathbb{R}$, να δείξετε ότι $f'(0) = 1$. (μονάδες 10)

ΘΕΜΑ 1ο

A. i) Έστω οι μιγαδικοί z_1 και z_2 . Να αποδείξετε ότι:

α) $|z_1 \cdot z_2| = |z_1| \cdot |z_2|$

β) $\overline{z_1 + z_2} = \overline{z_1} + \overline{z_2}$

(μονάδες 7)

ii) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ).

α) Έστω z_1, z_2 δύο μιγαδικοί. Αν $|z_1| = |z_2|$ τότε $z_1 = \pm z_2$

β) Αν οι αριθμοί κ, λ είναι θετικοί ακέραιοι, τότε ισχύει πάντοτε η ισοδυναμία:

$$i^\kappa = i^\lambda \Leftrightarrow \kappa = \lambda$$

γ) Το σύνολο των εικόνων των μιγαδικών z για τους οποίους ισχύει σχέση: $|z+3i| = |2+3i|$ είναι κύκλος.

(μονάδες 6)

B. i) Έστω συνάρτηση f , η οποία παρουσιάζει ακρότατο στο εσωτερικό σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της και είναι παραγωγίσιμη στο x_0 . Να αποδείξετε ότι $f'(x_0) = 0$.

(μονάδες 6)

ii) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ).

α) Έστω συνάρτηση f συνεχής στο διάστημα $[1, 2]$ με $f(1) = 3$ και $f(2) = 5$ τότε δεν υπάρχει $x_0 \in (1, 2)$ ώστε $f(x_0) = 0$.

β) Έστω συνάρτηση f παραγωγίσιμη και γνησίως αύξουσα στο $\mathbb{R}$. Τότε δεν υπάρχει $x_0 \in \mathbb{R}$ ώστε $f'(x_0) = 0$.

(μονάδες 6)

ΘΕΜΑ 2ο

Η συνάρτηση f με

$$f(x) = x^3 + ax^2 + bx + \gamma, \quad x \in \mathbb{R}$$

όπου τα a, b, γ είναι πραγματικοί αριθμοί, έχει ρίζες τους αριθμούς $x_1, x_2, x_3 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2 < x_3$.

Να αποδείξετε ότι:

α) Υπάρχουν ακριβώς δύο διαφορετικά μεταξύ τους σημεία ξ_1, ξ_2 στα οποία η f παρουσιάζει τοπικά ακρότατα. *(μονάδες 8)*

β) Ισχύει $a^2 > 3b$. *(μονάδες 5)*

γ) Για τα ξ_1, ξ_2 είναι $f''(\xi_1) + f''(\xi_2) = 0$. *(μονάδες 5)*

- δ) Η f έχει ακριβώς ένα σημείο καμπής του οποίου η τετμημένη βρίσκεται μεταξύ των ξ_1, ξ_2 . (μονάδες 7)

ΘΕΜΑ 3ο

Δίνεται η συνάρτηση f , ορισμένη στο $\mathbb{R}$, με τύπο

$$f(x) = |x-z|^2 - |x+\bar{z}|^2$$

όπου z συγκεκριμένος μιγαδικός αριθμός με $z = \alpha + i\beta$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, $\alpha \neq 0$.

- α) Να βρείτε τα όρια $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$. (μονάδες 8)
- β) Να βρείτε τα ακρότατα της f , εάν $|z+1| > |z-1|$. (μονάδες 9)
- γ) Να βρείτε το σύνολο τιμών της f και το πλήθος των ριζών της.
(Θέμα Πανελληνίων Εξετάσεων Ιουλίου 2002) (μονάδες 8)

ΘΕΜΑ 4ο

Η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με $f(0) = 1$ και

$$f'(x) = \frac{1}{3f^2(x)+1}, \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

A. Να αποδείξετε ότι:

- i) Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει

$$f^3(x) + f(x) = x + 2 \quad \text{(μονάδες 7)}$$

- ii) Η f αντιστρέφεται με αντίστροφη

$$f^{-1}(x) = x^3 + x - 2, \quad x \in \mathbb{R} \quad \text{(μονάδες 4)}$$

- iii) Η τιμή της f στο $x_0 = -2$ είναι $f(-2) = 0$. (μονάδες 2)

B. Να βρείτε τα σημεία καμπής της f . (μονάδες 5)

Γ. Να υπολογιστεί το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από τη γραφική παράσταση της f , τους άξονες x' , y' και τη γραμμή $x = -2$.
(μονάδες 7)

ΘΕΜΑ 1ο

A. Θεωρία

B. i. $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = 2$

ii. $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2x-1}{f(x)} = 0$ [γιατί $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty$ ή $-\infty$ και $\lim_{x \rightarrow 0^+} (2x-1) = -1$]

iii. $\lim [f(x) - 2x] = -1$

iv. Έστω $g(x) = \frac{f(x)}{x} \Leftrightarrow f(x) = xg(x)$ με $\lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = 2$ (από i) τότε:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} xg(x) = +\infty$$

Γ. i. Θεωρία

ii. Θεωρία

iii. Η συνάρτηση $g(x) = \sqrt{t^2 - 1}$ είναι συνεχής στο $(-\infty, -1] \cup [1, +\infty)$ και

$-2 \in (-\infty, -1]$. Άρα, η συνάρτηση

$$h(x) = \int_{-2}^x \sqrt{t^2 - 1} dt$$

είναι παραγωγίσιμη στο $(-\infty, -1]$. Επίσης η συνάρτηση $\varphi(x) = x+3$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$. Επομένως, η

$$f(x) = \int_{-2}^{x+3} \sqrt{t^2 - 1} dt = h(\varphi(x))$$

είναι παραγωγίσιμη για

$$x \in \mathbb{R} \text{ και } \varphi(x) \in (-\infty, -1]$$

άρα

$$x+3 \leq -1 \Leftrightarrow x \leq -4.$$

Έτσι, η f είναι παραγωγίσιμη στο $\Delta = (-\infty, -4]$.

ΘΕΜΑ 2ο

A. Έστω $z = \alpha + \beta i$, με $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$. Τότε $\bar{z} = \alpha - \beta i$. Επομένως:

$$\bar{z} = z \Leftrightarrow \alpha - \beta i = \alpha + \beta i \Leftrightarrow 2\beta i = 0 \Leftrightarrow \beta = 0 \Leftrightarrow z \in \mathbb{R}.$$

B. α. i. Αφού $z + \frac{1}{z} = f(\alpha)$ είναι $z + \frac{1}{z} \in \mathbb{R}$ οπότε $z + \frac{1}{z} = \overline{\left(z + \frac{1}{z}\right)} \Leftrightarrow$

$$z + \frac{1}{z} = \bar{z} + \frac{1}{\bar{z}} \Leftrightarrow z^2 \bar{z} + \bar{z} - z \bar{z}^2 - z = 0 \Leftrightarrow (z\bar{z} - 1)(z - \bar{z}) = 0$$

$$\Leftrightarrow z\bar{z} = 1 \quad \text{ή} \quad z = \bar{z}$$

$$\Leftrightarrow |z|^2 = 1 \quad \text{ή} \quad z \in \mathbb{R}$$

Αφού όμως $\text{Im}(z) \neq 0$ η περίπτωση $z \in \mathbb{R}$ απορρίπτεται. Άρα $|z|^2 = 1 \Leftrightarrow |z| = 1$ που αποδεικνύει ότι η εικόνα του z ανήκει στο μοναδιαίο κύκλο.

$$\text{ii. } f^2(\alpha) - 2 = \left(z + \frac{1}{z}\right)^2 - 2 = z^2 + 2z \frac{1}{z} + \frac{1}{z^2} - 2 = z^2 + \frac{1}{z^2} = f^2(\beta)$$

β. Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = f^2(x)$, η οποία είναι προφανώς παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, με $g'(x) = 2f(x)f'(x)$. Από το θεώρημα Μέσης Τιμής στο διάστημα $[\alpha, \beta]$, έχουμε ότι: υπάρχει $\xi \in (\alpha, \beta)$ ώστε

$$\begin{aligned} g'(\xi) &= \frac{g(\beta) - g(\alpha)}{\beta - \alpha} \Leftrightarrow 2f(\xi)f'(\xi) = \frac{f^2(\beta) - f^2(\alpha)}{\beta - \alpha} \\ &\Leftrightarrow 2(\beta - \alpha)f(\xi)f'(\xi) = -2 \Leftrightarrow (\alpha - \beta)f(\xi)f'(\xi) = 1. \end{aligned}$$

ΘΕΜΑ 3ο

- i.** Αφού η f έχει σύνολο τιμών $[\alpha, \beta]$, παρουσιάζει ελάχιστη τιμή α , δηλ. υπάρχει $x_1 \in \mathbb{R}$ ώστε $f(x_1) = \alpha$ (1) και μέγιστη τιμή β , δηλ. υπάρχει $x_2 \in \mathbb{R}$ ώστε $f(x_2) = \beta$ (2). Επειδή η f είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, από το θεώρημα Fermat έχουμε $f'(x_1) = 0$ και $f'(x_2) = 0$. Προφανώς $x_1 \neq x_2$.
- ii.** Έστω π.χ. $x_1 < x_2$. Η f' είναι συνεχής στο $[x_1, x_2]$ και παραγωγίσιμη στο (x_1, x_2) με $f'(x_1) = f'(x_2) = 0$. Από το θεώρημα Rolle, υπάρχει $x_3 \in (x_1, x_2)$ ώστε $f''(x_3) = 0$.
- iii.** Η συνάρτηση $g(x) = f(x) + f'(x)f''(x)$ είναι συνεχής στο $[x_1, x_2]$ με $g(x_1) = f(x_1) + f'(x_1)f''(x_1) = \alpha < 0$ και $g(x_2) = f(x_2) + f'(x_2)f''(x_2) = \beta > 0$. Από το θεώρημα Bolzano υπάρχει $\xi \in (x_1, x_2)$ με $g(\xi) = 0$. Το ξ είναι ρίζα της δοσμένης εξίσωσης.
- iv.** Η συνάρτηση $h(x) = f'(x)e^{f(x)}$ είναι συνεχής στο $[x_1, x_2]$ και παραγωγίσιμη στο (x_1, x_2) με $h'(x) = f''(x)e^{f(x)} + f'(x)[e^{f(x)}]' = e^{f(x)}[f''(x) + (f'(x))^2]$. Επίσης $h(x_1) = f'(x_1)e^{f(x_1)} = 0$ και $h(x_2) = f'(x_2)e^{f(x_2)} = 0$. Από το θεώρημα Rolle, υπάρχει $\xi \in (x_1, x_2)$ ώστε $h'(\xi) = 0 \Leftrightarrow f''(\xi) + (f'(\xi))^2 = 0$.

ΘΕΜΑ 4ο

- i.** Θέτω $\frac{t}{x} = u \Leftrightarrow t = xu$ άρα $dt = xdu$. Για $t = x$ είναι $u = 1$ και για $t = x^2$ είναι $u = x$.

$$\text{Έτσι, } f(x) = \frac{1}{2} + \int_1^x \frac{1}{x} [1 - f(u)]^2 x du = \frac{1}{2} + \int_1^x [1 - f(u)]^2 du$$

Επομένως η f είναι παραγωγίσιμη στο Δ με

$$f'(x) = \left(\frac{1}{2} + \int_1^x [1 - f(u)]^2 du \right)' = [1 - f(x)]^2 > 0 \quad (1)$$

Άρα η f είναι γνησίως αύξουσα.

- ii.** Η g είναι προφανώς παραγωγίσιμη με

$$g'(x) = \left(\frac{1}{f(x) - 1} + x \right)' = \frac{-f'(x)}{[f(x) - 1]^2} + 1 = -1 + 1 = 0.$$

Άρα η g είναι σταθερή στο Δ .

iii. Για $x=1$ είναι $f(1) = \frac{1}{2} + \int_1^1 [1-f(u)]^2 du = \frac{1}{2}$ οπότε $g(1) = \frac{1}{f(1)-1} + 1 = \frac{1}{\frac{1}{2}-1} + 1 = -2 + 1 = -1$ και αφού η g είναι σταθερή, έχουμε

$$g(x) = -1 \text{ για κάθε } x > 0.$$

$$g(x) = -1 \Leftrightarrow \frac{1}{f(x)-1} + x = -1 \Leftrightarrow \frac{1}{f(x)-1} = -x-1 \Leftrightarrow f(x) = \frac{x}{x+1}$$

Επίσης $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{x+1} = 0$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x}{x+1} = 1$

Οπότε $f(\Delta) = (\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x), \lim_{x \rightarrow 0} f(x)) = (0, 1)$

iv.
$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\ln(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+1}{\ln(x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(\frac{x}{x+1}\right)}{(\ln(x+1))'}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\frac{(x+1)^2}{1}} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x+1} = 1.$$

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 2ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑ 1ο

A. i. Θεωρία

ii. α) $\int xg''(x)dx = \int x[g'(x)]'dx = xg'(x) - \int g'(x)dx = xg'(x) - g(x) + c$

β) Με την αντικατάσταση $u = \alpha - x$ είναι: $dx = -du$ και

$$\int_0^a g(\alpha-x)dx = -\int_a^0 g(u)du = \int_0^a g(u)du = \int_0^a g(x)dx.$$

B. Θεωρία

ΘΕΜΑ 2ο

i. Προφανώς, ισχύει το θεώρημα του Rolle για την f στο $[1, 2]$, οπότε υπάρχει $\xi \in (1, 2)$ με $f'(\xi) = 0$. Το ξ είναι μοναδικό γιατί η f' είναι γνησίως αύξουσα.

ii. Για $x < \xi$ είναι $f'(x) < f'(\xi) \Leftrightarrow f'(x) < 0$ και για $x > \xi$ είναι $f'(x) > f'(\xi) \Leftrightarrow f'(x) > 0$, οπότε η f έχει ελάχιστο στο $x_0 = \xi$, γιατί είναι συνεχής σ' αυτό και εκατέρωθεν του αλλάζει πρόσημο.

iii. Από το (ii) ερώτημα προκύπτει ο επόμενος πίνακας με τη μονοτονία της f , από την οποία φαίνεται ότι $f(x) < 0$ στο $(1, 2)$.

x	1	ξ	2
f'	-	0	+
f	0	$f(\xi)$	0

ΘΕΜΑ 3ο

$$\alpha. f(2) = \frac{2+i\bar{z}}{1-\bar{z}} = \frac{2+2i}{-1} = -2-2i$$

$$\text{οπότε } |f(2)| = \sqrt{(-2)^2 + (-2)^2} = 2\sqrt{2}$$

$$\beta. \text{ Είναι } [f(2)]^2 = (-2-2i)^2 = 4 + 8i - 4 = 8i$$

$$[f(2)]^4 = (8i)^2 = 64i^2 = -64 \quad \text{και}$$

$$[f(2)]^{2004} = \{[f(2)]^4\}^{501} = -64^{501}$$

Άρα, ο $f(2)$ είναι πραγματικός αριθμός

γ. Με την αντικατάσταση του $f(z)$ στο 1ο μέλος, μετά τις πράξεις προκύπτει το 2ο μέλος.

$$\left| \frac{f(z)-2}{f(z)+i} \right| = \left| \frac{\frac{2+i\bar{z}}{1-\bar{z}} - 2}{\frac{2+i\bar{z}}{1-\bar{z}} + i} \right| = \left| \frac{\frac{2+i\bar{z}-2+2i\bar{z}}{1-\bar{z}}}{\frac{2+i\bar{z}+i-i\bar{z}}{1-\bar{z}}} \right| = \left| \frac{\bar{z}(2+i)}{2+i} \right| = |\bar{z}| = |z|.$$

δ. Αν θέσουμε $M(x, y)$, τότε $f(z) = x + iy$, οπότε με $|z| = 1$ από το (γ) ερώτημα είναι διαδοχικά:

$$\left| \frac{f(z)-2}{f(z)+i} \right| = 1$$

$$\text{ή} \quad |f(z)-2| = |f(z)+i|$$

$$\text{ή} \quad |x + iy - 2| = |x + iy + i|$$

$$\text{ή} \quad |(x-2) + iy| = |x + i(y+1)|$$

$$\text{ή} \quad \sqrt{(x-2)^2 + y^2} = \sqrt{x^2 + (y+1)^2}$$

$$\text{ή} \quad -4x - 2y + 3 = 0, \text{ που απαντάει στο ερώτημα}$$

ΘΕΜΑ 4ο

α. i. Για $x=0$ έχουμε:

$$\int_0^{f(0)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt = 0$$

Επειδή $\frac{1}{\sqrt{1+t^2}} > 0$, για κάθε $t \in \mathbb{R}$, θα είναι $f(0) = 0$. Πράγματι

$$* \text{ αν είναι } f(0) > 0, \text{ τότε, } \int_0^{f(0)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt > 0, \text{ άτοπο.}$$

$$* \text{ αν πάλι } f(0) < 0, \text{ τότε, } \int_0^{f(0)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt < 0, \text{ άτοπο.}$$

ii. Έστω $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$ με $x_1 < x_2$. Αν ήταν $f(x_1) \geq f(x_2)$ τότε:

$$\begin{aligned} \int_{f(x_1)}^{f(x_2)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \geq 0 &\Leftrightarrow \int_{f(x_2)}^0 \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt + \int_0^{f(x_1)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \geq 0 \\ &\Leftrightarrow \int_0^{f(x_1)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \geq - \int_{f(x_2)}^0 \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \\ &\Leftrightarrow \int_0^{f(x_1)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \geq \int_0^{f(x_2)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt \Leftrightarrow x_1 \geq x_2 \text{ άτοπο.} \end{aligned}$$

Άρα, $f(x_1) < f(x_2)$, που σημαίνει ότι η f είναι γνησίως αύξουσα.

β. Η ανίσωση γράφεται $\int_0^{f(\kappa^2+2)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt > \int_0^{f(3\kappa)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt$ (1)

Από την υπόθεση η (1) είναι ισοδύναμη με την $f(\kappa^2+2) > f(3\kappa)$ και

αφού η f είναι γνησίως αύξουσα, με την

$$\kappa^2 + 2 > 3\kappa \Leftrightarrow \kappa^2 - 3\kappa + 2 > 0 \Leftrightarrow \kappa < 1 \text{ ή } \kappa > 2.$$

γ. Είναι $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\int_0^{f(x)} \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt}$

Με την αντικατάσταση $f(x) = u$, είναι

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(0) = 0$$

δηλαδή $u \rightarrow 0$ και το τελευταίο όριο γίνεται:

$$\lim_{u \rightarrow 0} \frac{u}{\int_0^u \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt} \quad (2)$$

Η $g(u) = \int_0^u \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt$, $u \in \mathbb{R}$, είναι συνεχής, ως παραγωγίσιμη, άρα

$$\lim_{u \rightarrow 0} g(u) = g(0) \Leftrightarrow \lim_{u \rightarrow 0} \int_0^u \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt = \int_0^0 \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt = 0.$$

Έτσι, το όριο (2) είναι της μορφής $\frac{0}{0}$ και από τον κανόνα De L' Hospital

προκύπτει

$$\lim_{u \rightarrow 0} \frac{u}{\int_0^u \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{(u)'}{\left(\int_0^u \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt\right)'} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{1}{\frac{1}{\sqrt{1+u^2}}} = 1$$

οπότε $f'(0) = 1$.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 3ου ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑ 1ο

- A. i. Θεωρία
ii. $\Lambda - \Lambda - \Sigma$
- B. i. Θεωρία
ii. $\Lambda - \Lambda$

ΘΕΜΑ 2ο

α) Εφαρμόζουμε το Θεώρημα του Rolle για την f σε καθένα από τα διαστήματα $[x_1, x_2]$, $[x_2, x_3]$, οπότε υπάρχουν ξ_1, ξ_2 με $\xi_1 \in (x_1, x_2)$, $\xi_2 \in (x_2, x_3)$ ώστε $f'(\xi_1) = 0$ και $f'(\xi_2) = 0$. Είναι φανερό ότι $\xi_1 < \xi_2$.
Επειδή $f'(x) = 3x^2 + 2\alpha x + \beta$ η f' ως δευτέρου βαθμού έχει το πολύ δύο ρίζες, τα είναι $\xi_1 < \xi_2$ είναι μοναδικά και εκατέρωθεν τους η f' αλλάζει πρόσημο, άρα, η f παρουσιάζει ακρότατα σ' αυτά.

β) Από το (α) ερώτημα η $f'(x) = 3x^2 + 2\alpha x + \beta$ έχει δύο ρίζες άνισες, τις $\xi_1 < \xi_2$. Έτσι η διακρίνουσά της είναι θετική:

$$\Delta > 0 \Leftrightarrow 4\alpha^2 - 12\beta > 0 \Leftrightarrow \alpha^2 > 3\beta$$

γ) Είναι $f''(x) = 6x + 2\alpha$, οπότε

$$\begin{aligned} f''(\xi_1) + f''(\xi_2) &= 6\xi_1 + 2\alpha + 6\xi_2 + 2\alpha \\ &= 6(\xi_1 + \xi_2) + 4\alpha && \text{Vieta : } \xi_1 + \xi_2 = -\frac{2\alpha}{3} \\ &= 6\left(-\frac{2\alpha}{3}\right) + 4\alpha = 0 \end{aligned}$$

δ) Επειδή $f'(\xi_1) = f'(\xi_2) = 0$, από το θεώρημα του Rolle για την f' στο διάστημα $[\xi_1, \xi_2]$, υπάρχει $x_0 \in (\xi_1, \xi_2)$ με $f''(x_0) = 0$. Επειδή η $f''(x) = 6x + 2\alpha$ είναι πρώτου βαθμού, εκατέρωθεν του x_0 αλλάζει πρόσημο, άρα για $x = x_0$ η f έχει σημείο καμπής το $(x_0, f(x_0))$.

ΘΕΜΑ 3ο

Πρώτα βρίσκουμε τον τύπο της $f(x)$. Είναι:

$$\begin{aligned} f(x) &= |x-z|^2 - |x+\bar{z}|^2 = |x-\alpha-i\beta|^2 - |x+\alpha-i\beta|^2 \\ &= \frac{(x-\alpha)^2 + \beta^2 - [(x+\alpha)^2 + \beta^2]}{x^2 + \alpha^2 + \beta^2} = \frac{-4\alpha x}{x^2 + \alpha^2 + \beta^2} \end{aligned}$$

$$\alpha) \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{4\alpha x}{x^2} \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{4\alpha}{x} \right) = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(-\frac{4\alpha x}{x^2} \right) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \left(-\frac{4\alpha}{x} \right) = 0$$

β) Η υπόθεση $|z+1| > |z-1|$ δίνει $|\alpha + i\beta + 1| > |\alpha + i\beta - 1|$ ή

$$\sqrt{(\alpha+1)^2 + \beta^2} > \sqrt{(\alpha-1)^2 + \beta^2} \Leftrightarrow \alpha > 0$$

Η f παραγωγίζεται στο $\mathbb{R}$ με παράγωγο

$$f'(x) = -4\alpha \frac{(x)'(x^2+\alpha^2+\beta^2) - x(x^2+\alpha^2+\beta^2)'}{(x^2+\alpha^2+\beta^2)^2} = -4\alpha \frac{-x^2+\alpha^2+\beta^2}{(x^2+\alpha^2+\beta^2)^2}$$

$$\text{ή} \quad f'(x) = 4\alpha \frac{x^2 - (\alpha^2 + \beta^2)}{(x^2 + \alpha^2 + \beta^2)^2}, \alpha > 0$$

Το πρόσημο της f' με τη μονοτονία και τα ακρότατα της f , φαίνονται στον επόμενο πίνακα:

x	$-\infty$	$-\sqrt{\alpha^2+\beta^2}$	$\sqrt{\alpha^2+\beta^2}$	$+\infty$			
$f'(x)$	$+$	0	$-$	0	$+$		
$f(x)$	0	$\nearrow$	$\boxed{M}$	$\searrow$	$\boxed{-M}$	$\nearrow$	0

$$\text{όπου,} \quad M = f(-\sqrt{\alpha^2+\beta^2}) = \frac{2\alpha\sqrt{\alpha^2+\beta^2}}{\alpha^2+\beta^2}, \quad \mu\epsilon \quad M > 0$$

Το σύνολο τιμών της f είναι η επόμενη ένωση διαστημάτων

$$\begin{aligned} f(\mathbb{R}) &= \left(\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x), f(-\sqrt{\alpha^2+\beta^2}) \right] \cup \left[f(\sqrt{\alpha^2+\beta^2}), f(-\sqrt{\alpha^2+\beta^2}) \right] \cup \left[f(\sqrt{\alpha^2+\beta^2}), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) \right) \\ &= (0, M] \cup [-M, M] \cup [-M, 0) = [-M, M] \end{aligned}$$

Άρα η f έχει ολικό μέγιστο τον αριθμό M και ολικό ελάχιστο τον $-M$.

γ) Για $\alpha > 0$ στο προηγούμενο ερώτημα βρήκαμε $f(\mathbb{R}) = [-M, M]$

$$\text{ή} \quad f(\mathbb{R}) = \left[-\frac{2\alpha\sqrt{\alpha^2+\beta^2}}{\alpha^2+\beta^2}, \frac{2\alpha\sqrt{\alpha^2+\beta^2}}{\alpha^2+\beta^2} \right]$$

$$\text{Όμοια για } \alpha < 0 \text{ προκύπτει } f(\mathbb{R}) = \left[\frac{2\alpha\sqrt{\alpha^2+\beta^2}}{\alpha^2+\beta^2}, -\frac{2\alpha\sqrt{\alpha^2+\beta^2}}{\alpha^2+\beta^2} \right].$$

$$\text{Τέλος, } f(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{-4\alpha x}{x^2+\alpha^2+\beta^2} = 0 \Leftrightarrow x = 0, \text{ δηλαδή η } f \text{ έχει μοναδική ρίζα } x=0$$

ΘΕΜΑ 4ο

A. i) Επειδή $f'(x) = \frac{1}{3f^2(x)+1}$ είναι $3f'(x)f^2(x) + f'(x) = 1$ ή

$$[f^3(x) + f(x)]' = (x)' \Leftrightarrow f^3(x) + f(x) = x + c$$

Η τελευταία ισότητα για $x=0$ δίνει $c=2$ οπότε $f^3(x) + f(x) = x + 2$

ii) Η εξίσωση $y = f(x)$ δίνει:

$$y^3 + y = x + 2 \Leftrightarrow x = y^3 + y - 2, \quad y \in \mathbb{R}$$

οπότε, από την μοναδικότητα της λύσης x , προκύπτει ότι η f είναι “1-1” και άρα, έχει αντίστροφη την:

$$f^{-1}(x) = x^3 + x - 2, \quad x \in \mathbb{R}.$$

iii) Επειδή $f^{-1}(0) = -2$ είναι ισοδύναμα: $f(-2) = 0$.

B. Η $f'(x) = \frac{1}{3f^2(x)+1}$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, ως λόγος παραγωγίσιμων

$$\text{συναρτήσεων με :} \quad f''(x) = \frac{-6f'(x) \cdot f(x)}{[3f^2(x)+1]^2}$$

Επειδή $f'(x) > 0$ το πρόσημο της f'' εξαρτάται μόνο από την $f(x)$. Η $f(x)$ είναι γνησίως αύξουσα και από το Α.iii) έχει ρίζα το -2 . Έτσι:

$$\text{με } x < -2 \text{ είναι } f(x) < f(-2) \Leftrightarrow f(x) < 0 \Leftrightarrow f''(x) > 0$$

$$\text{με } x > -2 \text{ είναι } f(x) > f(-2) \Leftrightarrow f(x) > 0 \Leftrightarrow f''(x) < 0$$

Το πρόσημο της f'' με την κυρτότητα της f φαίνονται στον επόμενο πίνακα.

x	$-\infty$	-2	$+\infty$
$f''(x)$	+	0	-
f(x)		0	

Η f έχει σημείο καμπής το $(-2, 0)$

Γ. Το ζητούμενο εμβαδόν E ισούται με το ορισμένο ολοκλήρωμα

$$E = \int_{-2}^0 |f(x)| dx = \int_{-2}^0 f(x) dx \quad [x \geq -2 \Leftrightarrow f(x) \geq 0]$$

Θέτουμε $f(x) = u \Leftrightarrow x = f^{-1}(u)$ τότε

$$dx = [f^{-1}(u)]' du = (u^3 + u - 2)' du = (3u^2 + 1) du$$

Τα νέα άκρα ολοκλήρωσης είναι τα $f(0) = 1$, $f(-2) = 0$.

Τότε

$$E = \int_0^1 u(3u^2 + 1) du = \int_0^1 (3u^3 + u) du = \left[\frac{3u^4}{4} + \frac{u^2}{2} \right]_0^1 = \frac{5}{4} \text{ τ.μ.}$$